ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐ

ՀՐԱՄԱՆ

No 428-Ա/2 «19» մայիսի 2023 թ.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐԻ 2020 ԹՎԱԿԱՆԻ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 7-Ի N 1162-Ա/2 ՀՐԱՄԱՆՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հիմք ընդունելով «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի 33-րդ, 34-րդ հոդվածների պահանջները՝

ՀՐԱՄԱՅՈՒՄ ԵՄ

1. Հայաստանի Հանրապետության կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարի 2020 թվականի սեպտեմբերի 7-ի՝ «Հանրակրթական հիմնական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատության՝ հերթական ատեստավորման ենթակա ուսուցիչների վերապատրաստման չափորոշիչը և օրինակելի ծրագիրը հաստատելու մասին» 1162-Ա/2 հրամանի հավելվածը շարադրել նոր խմբագրությամբ՝ համաձայն հավելվածի:
2. Սույն հրամանն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից:

ՆԱԽԱՐԱՐ՝ Ժ. ԱՆԴՐԵԱՍՅԱՆ

5/19/2023

ԺԱՆՆԱ ԱՆԴՐԵԱՍՅԱՆ

Signed by: ANDREASYAN ZHANNA 6402810169

Հավելված
ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարի
2023 թ. մայիսի 19-ի N 728-Ա/2 հրամանի

Հավելված
ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարի
2020թ. սեպտեմբերի 7-ի N 1162-Ա/2 հրամանի

ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉ ԵՎ ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ԾՐԱԳԻՐ

1. Ներածություն

Մանկավարժական գործունեությունն ուսուցչից պահանջում է գիտելիքների և մասնագիտական կարողությունների անընդհատ բարելավում: Այդ նպատակին է ուղղված ուսուցիչների մասնագիտական զարգացման և վերապատրաստման սույն դասընթացը, որը, որպես շարունակական կրթության ապահովման անբաժանելի մաս, կոչված է նպաստելու ներկա կրթական բարեփոխումների իրականացմանը և նրա որակի ու արդյունավետության բարձրացմանը:

Ուսուցիչների մասնագիտական զարգացման և որակավորման բարձրացման դասընթացում մեծ տեղ է հատկացվել մանկավարժական գրականության մեջ և ուսուցման ժամանակակից տեսություններում արծարծվող այն հարցերին, որոնք նվիրված են հատկապես ուսուցման արդյունավետ պայմանների մշակմանը և ուսումնական գործընթացը դրանցով ապահովելուն, ուսուցման անհատական և տարբերակված մոտեցումներին, սովորողների տարիքային, հոգեբանական, գենդերային, էթնիկ, ռասսայական և անհատական հոգեբանական առանձնահատկություններին: Քանի որ ուսուցման ցանկացած գործընթաց ինքնատիպ է ու անկրկնելի, ուստի այդ ուսումնասիրություններում տեղ գտած ուսուցման տեսական հարցերը, ավանդական և ժամանակակից ձևերն ու մեթոդները չեն կարող տալ արդյունավետ դասավանդման պատրաստի դեղատոմսեր, բայց կարող են նախանշել ուսուցման արդյունավետ պայմանների բաղադրիչները և միջոցները, դրանք ուղղել դեպի սովորողները, նրանց գիտելիքների, կարողությունների, հմտությունների զարգացումը և անձի ձևավորումը:

Ուսուցիչների մասնագիտական զարգացման և վերապատրաստման այս դասընթացին հատկացվում է 110 ժամ:

1. Վերապատրաստման նպատակը

Զարգացնել ուսուցիչների առարկայական և մանկավարժական կարողունակությունները, ապահովել շարունակական մասնագիտական զարգացում:

2. Վերապատրաստման խնդիրները

1) ծանոթացնել ուսուցիչներին կրթության բնագավառի և իրենց գործունեությանը վերաբերող օրենսդրական ակտերին,
2) ծանոթացնել նորագույն կրթական տեխնոլոգիաներին, դասավանդման ժամանակակից մեթոդներին և հնարներին, նպաստել դրանց կիրառմանը,
3) ծանոթացնել առարկայի չափորոշչին և ծրագրին, հիմնավորել ուսուցումը դրանց պահանջներին համապատասխան կազմակերպելու անհրաժեշտությունը,
4) նպաստել ուսուցիչների ինքնուսուցման և ինքնադրսևորման շարունակական զարգացման գործընթացին,
5) ուսուցիչներին ծանոթացնել գիտամեթոդական գրականությանը, նրանց մեջ ձևավորել պատկերացումներ ժամանակակից չափորոշչային և ծրագրային պահանջների վերաբերյալ,
6) ուսուցիչների մեջ ձևավորել դասի պլանավորման և իրականացման գործընթացում ուսումնաօժանդակ, լաբորատոր աշխատանքների ու տեխնիկական միջոցներով կոնկրետ ուսումնական խնդիրներ լուծելու հմտություններ,
7) նպաստել ուսուցիչների կողմից ուսուցման գործընթացում տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաների հաճախակի կիրառմանը,
8) խթանել ուսումնական և մեթոդական նյութեր մշակելու, դասեր պլանավորելու և վարելու, դասեր վերլուծելու և գնահատելու ուսուցիչների կարողությունների զարգացումը:

3. Ակնկալվող արդյունքները

Ակնկալվում է, որ ծրագրի ավարտին ուսուցիչը պետք է՝

1) իմանա՝

ա) հանրակրթության պետական չափորոշչի (ՀՊՉ-ի) հիմնական դրույթները,

բ) ուսուցիչներին և սովորողներին ներկայացվող պահանջները,

գ) առարկայական չափորոշիչը, ծրագիրը, դասավանդման մեթոդիկան և գնահատման համակարգը,

դ) տարիքային և մանկավարժական հոգեբանության առանձնահատկությունները տվյալ առարկայի ուսուցման գործընթացում,

2) կարողանա՝

ա) ստեղծել հարգանքի և փոխըմբռնման վրա հիմնված բարենպաստ կրթական միջավայր, հաստատել հաղորդակցման ազատ ու բարեկիրթ մթնոլորտ սովորողների, նրանց օրինական ներկայացուցիչների (ծնողների, խնամակալների), գործընկերների, պաշտպանելով սովորողի իրավունքները,

բ) համակարգել, մեկնաբանել, ներկայացնել և վերլուծել տեղեկույթը, օգտագործել իր ձեռքբերումները ուսուցման գործընթացում,

գ) սովորողների մեջ ձևավորել ուսման նկատմամբ հետաքրքրություն և սովորածը գործնականում կիրառելու հմտություններ,

դ) նպաստել սովորողների մեջ ինքնակառավարման և նախաձեռնողական կարողությունների զարգացմանը,

ե) պլանավորել իր գործունեությունը և սահմանել ուսումնական նպատակներ՝ հաշվի առնելով սովորողների անհատական առանձնահատկությունները,

զ) դասավանդման գործընթացում արդյունավետ ներառել կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողներին,

է) կայացնել արդարացի որոշումներ տարբեր իրավիճակներում,

ը) կիրառել դասավանդման առավել արդյունավետ տեխնոլոգիաներ՝ ապահովել տարբերակված ուսուցման կազմակերպում,

թ) կանխատեսել և գնահատել սովորողի և սեփական գործունեությունը, վերլուծել և կատարել անդրադարձ (ռեֆլեքսիա), ապահովել հետադարձ կապ, կիրառել գնահատման տարբեր ձևեր,

ժ) համագործակցել գործընկերների հետ, կատարել փոխադարձ դասալսումներ, վերլուծել և ընդհանրացնել դրանք՝ փորձի փոխանակման, ներդրման ու տարածման արդյունավետության բարձրացման նպատակով,

ի) շարունակաբար, այդ թվում՝ ինքնակրթության միջոցով, կատարելագործել իր առարկայական ու մանկավարժական գիտելիքներն ու հմտությունները:

4. **Ուսուցչի կողմից հավաքագրվող անհրաժեշտ կրեդիտների անվանացանկը և օրինակելի ծրագիրը**

1) Ծրագրի իրականացմանը հատկացվում է 110 ժամ է:
2) Ծրագիրը կազմված է 8 բաժիններից՝ հետևյալ համամասնությամբ.

ա) «Հանրակրթության բնագավառի օրենսդրություն» - 10 ժամ -1 կրեդիտ

բ) «Տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառումը. ուսումնական գործընթացում» - 20 ժամ, 1 կրեդիտ

գ) «Տարիքային հոգեբանություն» - 10 ժամ -1 կրեդիտ

դ) «Դիրքորոշում և արժեք» - 10 ժամ - 1 կրեդիտ

ե) «Համընդհանուր ներառում» - 10 ժամ - 1 կրեդիտ

զ) «Գնահատում» - 15 ժամ - 1 կրեդիտ

է) «Առարկայի դասավանդման մեթոդիկա» 30 ժամ - 2 կրեդիտ

ը) «Հետազոտական աշխատանք կատարելու սկզբունքները» 5 ժամ

Հետազոտական աշխատանքն իրականացվում է վերապատրաստման ամբողջ ընթացքում - 3 կրեդիտ:

3) Մասնակիցը համարվում է դասընթացն ավարտած, եթե՝

ա) մասնակցել է յուրաքանչյուր բաժնին հատկացված ժամաքանակի առնվազն 2/3-ին,

բ) յուրաքանչյուր բաժնի ամփոփիչ աշխատանքից ապահովել է առնվազն 60% արդյունք,

գ) ներկայացրել է պահանջվող չափանիշներին համապատասխան հետազոտական

աշխատանք,

դ) հավաքած կրեդիտների ընդհանուր գումարը կազմել է առնվազն 9 կրեդիտ:

2. ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ԾՐԱԳԻՐ

ԲԱԺԻՆ 1. «ՀԱՆՐԱԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌԻ ՕՐԵՆՍԴՐՈՒԹՅՈՒՆ» 10 ԺԱՄ

1.Բաժնի բովանդակությունը

1) Թեմա 1. Կրթության սահմանադրական հիմքերը, երաշխիքները: ՀՀ օրենսդրությունը կրթության իրավունքի մասին (Կրթության իրավունք, ՀՀ Սահմանդրությունը և կրթության իրավունքը: «Երեխայի իրավունքների մասին» օրենքը: ՀՀ օրենքը «Լեզվի մասին», կրթության լեզուն)
2) Թեմա 2. Հանրակրթական ուսումնական հաստատությունում կրթական գործընթացի մասնակիցների իրավունքների ու պարտականությունների ներկայացում
3) Թեմա 3. Հանրակրթության պետական չափորոշչի ձևավորման սկզբունքները, հիմնական բաժինների ընդհանրական բովանդակության ներկայացում
4) Թեմա 4. Հանրակրթական ուսումնական հաստատության ուսուցչի ատեստավորման, կամավոր ատեստավորման և տարակարգի շնորհման հիմնական գործընթացները
5) Թեմա 5. Հանրակրթական ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատողների պաշտոնների անվանացանկը և պաշտոնային պարտականությունները

1.2. Բաժնի ուսումնառության վերջնարդյունքները

1) Ուսուցիչը կարողանում է պաշտպանել իր և սովորողների իրավունքները,
2) ուսուցիչը կարողանում է ներկայացնել հանրակրթության պետական չափորոշչի կառուցվածքային գլխավոր բաղադրիչները և դրանց միջև առկա փոխադարձ կապերը,
3) ուսուցիչը կարողանում է ներկայացնել ատեստավորման և տարակարգի շնորհման հիմնական գործընթացները,
4) ուսուցիչը կարողանում է ներկայացնել ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատողների պաշտոնային պարտականությունները:

1.3. Գործնական աշխատանքի նկարագիրը

1) Վերապատրաստվող ուսուցիչների մոտ ձևավորել վերոնշյալ կարողությունները խմբային աշխատանքի միջոցով (օրինակ՝ «Խճանկար», «Ապագայի անիվ», «Գաղափարների քարտեզագրում» և այլ մեթոդներով):

ԲԱԺԻՆ 2. «ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ԵՎ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐԻ ԿԻՐԱՌՈՒՄԸ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑՈՒՄ» - 20 ԺԱՄ

1.Բաժնի բովանդակությունը

(Վերապատրաստվողներն ունեն ՏՀՏ անհրաժեշտ նախնական գիտելիքներ)

1) Թեմա 1. Ուսուցման կառավարման համակարգերի (LMS) ֆունկցիոնալ հնարավորությունները և այդ միջավայրի կիրառումը էլեկտրոնային դասընթացի ստեղծման, կազմակերպման և կառավարման գործընթացում - 5 ժամ
2) Թեմա 2. Կրթության կառավարման տեղեկատվական համակարգ, Էլեկտրոնային մատյան - 5 ժամ
3) Թեմա 3. Թվային առաջադրանքների ստեղծումը ուսուցման կառավարման համակարգերի թվային գործիքների միջոցով - 4 ժամ
4) Թեմա 4. Առցանց գրատախտակի գործիքակազմը - 2 ժամ
5) Թեմա 5. Կրթական կայքերի էությունը, օգտագործման առանձնահատկությունները, ընձեռած հնարավորությունները - 3 ժամ
6) Թեմա 6. «Տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառումը ուսումնական գործընթացում» բաժնի ամփոփում - 1 ժամ

1.2. Բաժնի ուսումնառության վերջնարդյունքները

1) **Ուսուցիչը կկարողանա՝**

ա) ուսուցման կառավարման համակարգում ստեղծել դասարան, ընդգրկել աշակերտներ, տալ հանձնարարություններ, կատարել գրառումներ, վերբեռնել ֆայլեր, համօգտագործել ֆայլերը, ստեղծել թվային առաջադրանքներ և գնահատման ռուբրիկներ, կազմակերպել համաժամանակյա հանդիպումներ, օգտվել օրացույցից,

բ) լրացնել էլեկտրոնային մատյանը,

գ) կիրառել առցանց գրատախտակի գործիքակազմը, կիսել և համօգտագործել այն,

դ) օգտվել ԿԳՄՍՆ կայքից, ԿՏԱԿ-ի պաշարների շտեմարանից, ԿԶՆԱԿ-ի բլոգից, գտնել անհրաժեշտ տեղեկատվությունը, գրանցվել հայկական կրթական ֆորումում, վերբեռնել ֆայլեր, օգտվել առցանց կրթական կայքերի գործիքներից, դրանց միջոցով կազմակերպել ուսումնական գործընթացը, ստեղծել թվային առցանց առաջադրանքներ, շնորհադեսներ, տեսանյութեր, խմբագրել, կիսել և համօգտագործել դրանք:

2. Բաժնի բովանդակությունը

(Վերապատրաստվողները չունեն ՏՀՏ անհրաժեշտ նախնական գիտելիքներ)

1) Թեմա 1. Էլեկտրոնային փոստի ստեղծում և վարում - 5 ժամ
2) Թեմա 2. Ամպային տեխնոլոգիաների գործիքակազմը - 5 ժամ
3) Թեմա 3. Կրթության կառավարման տեղեկատվական համակարգ, Էլեկտրոնային մատյան - 5 ժամ

4) Թեմա 4. Կրթական կայքերը, օգտագործման առանձնահատկությունները, ընձեռած հնարավորությունները - 4 ժամ
5) Թեմա 5. «Տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառումը ուսումնական գործընթացում» բաժնի ամփոփում - 1 ժամ

2.1. Բաժնի ուսումնառության վերջնարդյունքները

1) Ուսուցիչը կկարողանա՝

ա) լրացնել էլեկտրոնային մատյանը,

բ) ստեղծել էլեկտրոնային փոստ, գրել նամակ, ճիշտ ձևակերպել վերնագիրը և բովանդակությունը, կցել ֆայլեր, պատասխանել նամակին, վերահասցեավորել նամակը, գտնել նամակը փոստի մեջ, գտնել ուղարկած նամակը,

գ) ամպային տարածքում ստեղծել թղթապանակներ, փաստաթղթեր, էլեկտրոնային աղյուսակներ, շնորհադեսներ, կիսել և համօգտագործել դրանք, կարգավորել համօգտագործման հնարավորությունները,

դ) օգտվել ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարության կայքից, «Կրթական տեխնոլոգիաների ազգային կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի (ԿՏԱԿ-ի) պաշարների շտեմարանից, ԿԶՆԱԿ-ի բլոգից, գտնել անհրաժեշտ տեղեկատվությունը, գրանցվել հայկական կրթական ֆորումում, վերբեռնել ֆայլեր,

ե) օգտվել առցանց կրթական կայքերի գործիքներից, դրանց միջոցով կազմակերպել ուսումնական գործընթացը, ստեղծել թվային առցանց առաջադրանքներ, շնորհանդեսներ, տեսանյութեր, խմբագրել, կիսվել և համօգտագործել դրանք:

3. Բաժնի բովանդակությունը

(Վերապատրաստվողները չունեն ՏՀՏ բավարար նախնական գիտելիքներ)

1) Թեմա 1. Տեքստային խմբագրիչի գործիքակազմը - 4 ժամ
2) Թեմա 2. Շնորհանդեսների ստեղծում և խմբագրում - 4 ժամ
3) Թեմա 3. Էլեկտրոնային փոստի ստեղծում և վարում - 4 ժամ
4) Թեմա 4. Կրթության կառավարման տեղեկատվական համակարգ, Էլեկտրոնային մատյան - 5 ժամ
5) Թեմա 5. Կրթական կայքերը, օգտագործման առանձնահատկությունները, ընձեռած հնարավորությունները - 2 ժամ
6) Թեմա 6. «Տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառումը ուսումնական գործընթացում» բաժնի ամփոփում - 1 ժամ

3.1.Բաժնի ուսումնառության վերջնարդյունքները

1) Ուսուցիչը կկարողանա՝

ա) լրացնել էլեկտրոնային մատյանը,

բ) տեքստային խմբագրիչում հավաքել և ձևավորել տեքստեր, ստեղծել աղյուսակներ, փնտրել և փոխարինել տեքստը, ստեղծել ավտոմատ ցանկեր,

գ) ստեղծել շնորհանդեսներ, ձևավորել դրանք, տեղադրել նկարներ և տեքստեր, ստեղծել հիպերհղումներ, անիմացիաներ, ստեղծել ցանակացած ուղղությամբ անիմացիոն շարժում, տեղադրել գործողության (Action Buttons) կոճակներ,

դ) ստեղծել էլեկտրոնային փոստ, գրել նամակ, ճիշտ ձևակերպել վերնագիրը և բովանդակությունը, կցել ֆայլեր,

ե) օգտվել առցանց կրթական կայքերի գործիքներից, դրանց միջոցով կազմակերպել ուսումնական գործընթացը,

զ) օգտվել պաշարների շտեմարանից և ԿԶՆԱԿ-ի բլոգից, գտնել անհրաժեշտ ինֆորմացիան:

ԲԱԺԻՆ 3. «ՏԱՐԻՔԱՅԻՆ ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ» - 10 ԺԱՄ

1. Բաժնի բովանդակությունը

1) **Թեմա 1. Սովորողի հոգեկան զարգացման առանձնահատկությունները տարիքային տարբեր շրջաններում: Բռնություն, բռնության տեսակները, բուլինգ, անտեսում**

Սովորողի հոգեկան զարգացման առանձնահատկություններն ու դինամիկան կրտսեր, միջին և ավագ դպրոցական տարիքներում. 3 ժամ:

2) **Թեմա 2. Ուսումնական հետաքրքրություններ**

Սովորողների ուսումնական հետաքրքրությունների ձևավորման և զարգացման առանձնահատկությունների ներկայացում, հետաքրքրությունների խթանման ու զարգացման ուղիների քննարկում. 2 ժամ:

3) **Թեմա 3. Ուսումնառության ոճեր**

Երեխաների սովորելու առանձնահատկությունների՝ ուսումնառության ոճերի ներկայացում և դրանց համապատասխան ուսումնառության գործընթացի կազմակերպման ձևերի քննարկում. 2 ժամ:

4) **Թեմա 4. Արդյունավետ կառավարում և հաղորդակցություն**

Դասարանի կառավարման ձևերը, արդյունավետ կառավարում: Սովորողների վարքի կառավարման ձևերը՝ հաշվի առնելով տարիքային առանձնահատկությունները, հաղորդակցման մեխանիզմներ, հոգեբանական առողջ մթնոլորտի ձևավորման սկզբունքները: Բուլինգի տեսակները: Բուլինգի նվազեցման և կանխարգելման մեխանիզմները: 3 ժամ:

1.2. Բաժնի ուսումնառության վերջնարդյունքները

1) Ուսուցիչը բնութագրում է սովորողների հոգեկան զարգացման առանձնահատկությունները տարիքային տարբեր շրջաններում և կարողանում է այդ առանձնահատկությունների հաշվառմամբ իրականացնել արդյունավետ դասավանդում,
2) ուսուցիչը ներկայացնում է սովորողների ուսումնական հետաքրքրությունների ձևավորման տարիքային առանձնահատկությունները և կիրառում է դրանց բացահայտմանն ու զարգացմանն ուղղված մեթոդներ,
3) ուսուցիչը ծանոթ է սովորողների ուսումնառության ոճերին և դրանց համապատասխան ուսումնառության գործընթացը կառուցելու ձևերին ու միջոցներին:

4) ուսուցիչը կարողանում է պլանավորել դասարանը և սովորողների վարքը արդյունավետ կառավարելու, դրական հոգեբանական մթնոլորտ ապահովելու և սովորողների հետ արդյունավետ հաղորդակցվելու գործողություններ:

1.3.Գործնական աշխատանքի նկարագիրը

Գործնական պարապմունքները (ինչպես նաև դասախոսությունները) պետք է ունենան ինտերակտիվ բնույթ, կիրառվեն դասավանդման և ուսուցման ակտիվ մեթոդներ: Վերոնշյալ կարողությունները կարելի է ձևավորել աշխատանքի կազմակերպման՝ անհատական, զույգային և խմբային ձևերի կիրառմամբ:

1) Թեմա 1. Գործնական աշխատանքի առաջարկվող տարբերակներ.

ա) սովորողների զարգացման տարիքային շրջանների հոգեբանական բնութագրերի կազմում՝ աղյուսակների տեսքով,

բ) տարիքային շրջանների համեմատական վերլուծություն՝ Վենի դիագրամ, Տ-աձև աղյուսակ և այլն,

գ) հոգեկան գործընթացների և նրանց առանձնահատկություններին համապատասխան դասավանդման մոտեցումների խմբային մշակում և ներկայացում:

2) Թեմա 2. Գործնական աշխատանքի առաջարկվող տարբերակներ.

ա) սովորողների ուսումնական հետաքրքրությունները բացահայտող հարցարանի կազմում,

բ) տարիքային տարբեր շրջաններում սովորողների ուսումնական հետաքրքրությունները խթանող մոտեցումների խմբային մշակում և ներկայացում:

3) Թեմա 3. Գործնական աշխատանքի առաջարկվող տարբերակներ.

ա) սովորողների ուսումնառության ոճերի բացահայտման ուղիներ և մեթոդներ, թեստային աշխատանք,

բ) ուսումնառության ոճերին համապատասխան ուսումնական կոնկրետ հանձնարարությունների և առաջադրանքների կազմում և ներկայացում. աշխատանք զույգերով:

4) Թեմա 4. Գործնական աշխատանքի առաջարկվող տարբերակներ.

ա) դասարանն արդյունավետ կառավարելու մոդելների ստեղծում ՝ խմբային աշխատանք,

բ) խնդրահարույց իրավիճակների և դրանց հաղթահարման տարբերակների ներկայացում արդյունավետ հաղորդակցման մոտեցումներին համապատասխան՝ անհատական աշխատանք: Հոգեբանական ունկնդրման և խորհրդատվության քայլաշարի մշակում սովորողների համար:

գ) Դասարանում հոգեբանական մթնոլորտի բարելավման գործողությունների պլանի մշակում՝ խմբային աշխատանք:

ԲԱԺԻՆ 4. «ԴԻՐՔՈՐՈՇՈՒՄ ԵՎ ԱՐԺԵՔ» - 10 ԺԱՄ

1. Բաժնի բովանդակությունը

1) Թեմա 1. Ժողովրդավարական մշակույթի կարողունակությունների «դիրքորոշում» և «արժեք» բաղադրիչները -4 ժամ

ա) Ժողովրդավարական մշակույթի կարողունակությունների «դիրքորոշում» և «արժեք» բաղադրիչները:

բ) Արժեքներ՝ ժողովրդավարություն, օրենքի և իրավունքի գերակայություն, արդարություն:

գ) Վերաբերմունք՝ անկանխակալ մոտեցում այլ մշակույթների նկատմամբ, քաղաքացիական դիրքորոշում, պատասխանատվություն, հանդուրժողականություն:

2) Թեմա 2. Ուսումնական գործընթացում վերաբերմունքի և արժեքների ձևավորման հիմունքները- 6 ժամ

ա) Հանրակրթության պետական չափորոշչով սահմանված սովորողների դիրքորոշման և արժեքային համակարգի ձևավորմանն ուղղված վերջնարդյունքները:

բ) Սովորողների դիրքորոշման և արժեքների ձևավորմանն ուղղված ուսումնական գործունեության տեսակներ, դասավանդման արդյունավետ մեթոդներ:

գ) Սովորողների դիրքորոշման և արժեքների ձևավորմանն ուղղված դասերի պլանավորում:

1.2.Բաժնի ուսումնառության վերջնարդյունքները

1) Ուսուցիչը կիմանա՝

ա) ժողովրդավարական մշակույթի կարողունակությունները,

բ) ժողովրդավարական մշակույթի կարողունակությունների «դիրքորոշում» և «արժեք» բաղադրիչները,

գ) Հանրակրթության պետական չափորոշչով սահմանված սովորողների դիրքորոշումների և արժեքների ձևավորմանն ուղղված վերջնարդյունքներն՝ըստ դպրոցի աստիճանների:

2) Ուսուցիչը կկարողանա՝

ա) համեմատել, վերլուծել, համադրել «արժեքներ», «վերաբերմունք» հասկացությունները, դրանք հասկանալի դարձնել սովորողին,

բ) սեփական վարքով օրինակ ծառայել սովորողներին ժողովրդավարական մշակույթի կարողունակությունների հիմնավոր ընկալման համար,

գ) արժևորել և գիտակցել ժողովրդավարական մշակույթի ձևավորման արժեքների դերը առարկան ուսուցանելիս, արժեքն ու գիտակցումը փոխանցել սովորողին,

դ) ժողովրդավարական մշակույթի արժեքների և վերաբերմունքի բաղադրիչները կիրառել դասապլաններ կազմելիս,

ե) կիրառել ուսումնական գործունեության տարբեր տեսակներ, ուսուցման արդյունավետ մեթոդներ արժեքների և վերաբերմունքի ձևավորման նպատակով,

զ) նպաստել իրավահավասարության, մարդասիրության և արդարության մթնոլորտի ձևավորմանը դասապրոցեսում:

ԲԱԺԻՆ 5. «ՀԱՄԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԵՐԱՌՈՒՄ» - 10 ԺԱՄ

1. Բաժնի բովանդակությունը

1) Ներառական կրթության փաստահենք ընկալում: Ներառական կրթության իրավական կարգավորումներ: Երեխայի կրթության իրավունքի երաշխիքները:
2) Երեխայակենտրոն կրթություն: Սովորողների կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիքի բացահայտում և գնահատում:
3) Կրթության կազմակերպման մանկավարժահոգեբանական աջակցության ծառայություններ՝ դպրոցական, տարածքային եւ հանրապետական մակարդակներ:
4) Համընդհանուր ներառման մեթոդաբանությունից բխող դասավանդում՝ ռազմավարություններ, մեթոդներ, մոտեցումներ:
5) Կրթական ծրագրերի հարմարեցումներ, տարբերակված ուսուցում, անհատական ուսուցման պլանավորում:
6) Համագործակցությունն ու փոխհարաբերությունները ներառական կրթության համատեքստում:
7) Իրավիճակների լուծումներ (ինքնուրույն աշխատանք):

1.2. Բաժնի ուսումնառության վերջնարդյունքները

1) Ուսուցիչը կկարողանա՝

ա) մեկնաբանել ներառական կրթության կարևորությունը մարդու իրավունքների տեսանկյունից,

բ) թվարկել ներառական կրթության դրական կողմերը և հիմնական սկզբունքները,

գ) ներկայացնել ներառական կրթության համատեքստում ընդունելի բառապաշարը,

դ) թվարկել ներառական կրթության կազմակերպումը կարգավորող իրավական ակտերի հիմնական դրույթները,

ե) ընդունել և արժևորել սովորողների բազմազանությունը,

զ) համարել սովորողների տարբերությունը որպես ռեսուրս և արժեք,

է) թվարկել ներառական կրթության համատեքստում հաճախ հանդիպող բազմազանության տեսակները,

ը) ճանաչել հաճախ հանդիպող կրթական կարիքների առանձնահատկությունները,

թ) բացահայտել եւ ճանաչել սովորողների կրթական կարիքները,

ժ) վերհանել կրթության գործընթացում երեխայի լիարժեք մասնակցության սահմանափակումները և դրանց հաղթահարմանը խթանող գործոնները,

ի) կիրառել դպրոցական մակարդակի գնահատման գործիքակազմը,

իա) ներկայացնել ՀՀ-ում կրթության կազմակերպման մանկավարժահոգեբանական աջակցության ծառայությունների տրամադրման եռաստիճան համակարգը,

իբ) տարբերակել դպրոցական, տարածքային և հանրապետական մակարդակներում կրթության կազմակերպման մանկավարժահոգեբանական աջակցության ծառայությունների տրամադրման գործընթացները,

իգ) սահմանել երեխային, ծնողին, մանկավարժին տրամադրվող մանկավարժահոգեբանական աջակցության ծառայությունների տեսակները,

իդ) ճանաչել սովորողների ուսումնառության ոճերը և կիրառել համապատասխան ռազմավարություններ,

իե) ընտրել ու կիրառել դասավանդման համապատասխան մեթոդներ և ռազմավարություններ՝ ելնելով սովորողների կրթական կարիքներից ու առանձնահատկություններից,

իզ) կիրառել դասավանդման Ուսումնառության համընդհանուր ձևավորման մոտեցումները,

իէ) կիրառել սովորողների ներգրավման բազմազանության ձևեր,

իը) պլանավորել դասն այնպես, որ բոլոր սովորողները դասի տարբեր փուլերում մասնակցություն ունենան,

իթ) իրականացնել համատեղ դասավանդում,

իժ) թվարկել համատեղ դասավանդման մոդելները, բաղադրիչները, ինչպես նաև ներկայացնել արդյունավետ համատեղ դասավանդման քայլերը,

իլ) սահմանել Անհատական ուսուցման պլան հասկացությունը (այսուհետ՝ ԱՈՒՊ),

լա) նկարագրել, թե ինչպիսի հարմարեցումներ են անհրաժեշտ կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողի ուսուցման գործընթացը արդյունավետ կազմակերպելու համար,

լբ) կատարել հանրակրթական առարկայական ծրագրերի հարմարեցումներ ըստ սովորողի կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիքի,

լգ) նկարագրել սովորողի ԱՈՒՊ-ի մշակման գործընթացի հիմնական քայլերը,

լդ) սահմանել երեխայի անհատական կրթական նպատակներ,

լե) մեկնաբանել ուսուցիչ-ծնող-մասնագետ համագործակցության կարևորությունը,

լզ) նշել կրթության գործընթացի եւ մանկավարժահոգեբանական աջակցության ծառայությունների մասնակիցների համագործակցության շրջանակը,

լէ) թվարկել ուսուցիչների, աջակցող մասնագետների, ընտանիքների անդամների ու երեխայի կրթության հետ առնչվող այլ շահառուների հետ՝ երեխաների արդյունավետ ուսումնառության խոչընդոտները հաղթահարելու համագործակցության ուղիներ,

լը) ներկայացնել ընտանիքին երեխայի ուսումնառության հարցերում ակտիվ ներգրավելու ռազմավարություններ:

ԲԱԺԻՆ 6. «ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ» - 15 ԺԱՄ

1. Բաժնի բովանդակությունը

1) Սովորողների ուսումնական առաջադիմության գնահատման. նպատակները, սկզբունքները, ձևերն ու տեսակները:
2) Միավորային գնահատում. միավորային սանդղակ, բնութագրիչները, գրանցումը և հաշվառումը:
3) Առաջադրանքների բարդության աստիճանի բնութագրիչները: Առաջադրանքների տեսակները՝ ըստ բարդության աստիճանի:
4) Ուսումնական նախագծերի գնահատման սկզբունքները:

5) Գնահատման հարցաշարերի կազմման սկզբունքները, հատկորոշիչները:
6) Ձևավորող գնահատումը, նպատակը, սկզբունքները, տեսակները և գործիքներ:
7) Տվյալ առարկայի դաշտում ձևավորող գնահատման գործիքների տեղայնացում:
8) Գնահատման նյութերի՝ առաջադրանքների, ռուբրիկների մշակում:

1.2. Բաժնի ուսումնառության վերջնարդյունքները

1) **Ուսուցիչը կկարողանա՝**

ա) ներկայացնել սովորողների ուսումնառության արդյունքների գնահատման համակարգի հիմնական առանցքային սկզբունքները,

բ) ներկայացնել ուսումնական առաջադիմության գնահատման նպատակները, սկզբունքները, ձևերն ու տեսակները,

գ) ներկայացնել միավորային գնահատման (1-10) սանդղակի յուրաքանչյուր միավորի բնութագրիչները,

դ) կազմել տարբեր աստիճանի բարդության առաջադրանքներ՝ ըստ համապատասխան բնութագրիչների,

ե) կազմել գնահատման հարցաշարեր ըստ հատկորոշիչների,

զ) ներկայացնել ձևավորող գնահատման տեսակներն ու գործիքները և տեղայնացնել դրանք առարկայական դաշտում,

է) կազմել ձևավորող գնահատման գործիքներ և ռուբրիկներ՝ ըստ նպատակի:

ԲԱԺԻՆ 7. «ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱ» - 30 ԺԱՄ

1. Բաժնի բովանդակությունը

1) Թեմա 1. Ուսումնական առարկայի ուսուցման նպատակները և խնդիրները
2) Թեմա 2. Խմբային աշխատանքի իրականացումը ուսումնական առարկայի ուսուցման գործընթացում
3) Թեմա 3. Լաբորատոր և/կամ գործնական, նախագծային աշխատանքների կազմակերպումը ուսումնական առարկայի դասերին
4) Թեմա 4. Միջառարկայական կապերի օգտագործումը և ինտերգրված դասերի կազմակերպումը
5) Թեմա 5. ՏՀՏ օգտագործումը ուսումնական առարկայի դասարանային և արտադասարանային պարապմունքների ժամանակ
6) Թեմա 6. Ուսումնական առարկայի ուսուցման գործընթացում սովորողների արժեհամակարգի ձևավորումը
7) Թեմա 7. Սովորողների ճանաչողական հմտություններ, գործնական կարողություններ ձևավորող և ստեղծագործական մտածողությունը զարգացնող առաջադրանքների կիրառումը
8) Թեմա 8. Սովորողների ուսումնական գործունեության միավորային և ձևավորող գնահատումը

9) Թեմա 9. Դասավանդման ժամանակակից մոտեցումները, մեթոդները և ռազմավարությունները ուսումնական առարկայի համատեքստում:

1.2. Բաժնի ուսումնառության վերջնարդյունքները

1) Ուսուցիչը կկարողանա՝

ա) հիմնավորել ուսումնական առարկայի ուսուցման նպատակները, կիրառական և գործնական նշանակությունը,

բ) հստակ ձևակերպել դասի նպատակները,

գ) ընտրել տվյալ թեմայի ուսուցման և ուսումնառության արդյունավետ մեթոդներ,

դ) կազմակերպել արտադասարանային աշխատանքներ,

ե) իրականացնել լաբորատոր, գործնական, նախագծային հետազոտական աշխատանքներ,

զ) ապահովել միջառարկայական և ներառարկայական կապերը,

է) օգտագործել լաբորատոր սարքավորումները նպատակային:

ԲԱԺԻՆ 8. «ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ» - 5 ԺԱՄ

1) Հետազոտական աշխատանքի կառուցվածքը

Հետազոտական աշխատանքը շարադրվում է տպագիր, որի ծավալը կարող է տատանվել 15-20 էջի սահմաններում, տառատեսակը՝ Unicode, տառաչափը՝ 12, տողերի միջակայքը՝ 1,5:

Այն ունի հետևյալ կառուցվածքը.

ա) Տիտղոսաթերթ

բ) Բովանդակություն

գ) Ներածություն, որում պետք է հիմնավորվի ընտրված թեմայի կարևորությունը, հստակ ձևակերպվի աշխատանքի նպատակը: Տեքստը շարադրելիս անհրաժեշտ է հղում կատարել այն աղբյուրներին, որոնցից փոխառնվել են օգտագործած նյութերը:

դ) Պարագրաֆներ/մասեր

ե) Եզրակացություններ, առաջարկություններ

զ) Օգտագործված գրականության ցանկ

1.2. Հետազոտական աշխատանքի առաջարկվող թեմաներ

1) Ուսուցչի կողմից սովորողների ուսուցման ու դաստիարակության պլանավորումը՝ հանրակրթության պետական և առարկայական չափորոշիչներին համապատասխան,
2) Ուսուցչի կողմից հանրակրթական առարկայական չափորոշիչներով ամրագրված գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների առնվազն պարտադիր նվազագույն պահանջների յուրացման ապահովումը սովորողների կողմից,
3) Ուսուցչի կողմից երեխաների ուսումնառության ընթացքում նկատված կրթական կարիքների բացահայտումը,
4) Սովորողների մեջ արժեքային համակարգի ձևավորումը առարկայի դասավանդման ընթացքում,

5) Սովորողների մեջ ինքնուրույնություն, նախաձեռնություն և ստեղծագործական ունակությունների զարգացումն առարկայի դասավանդման ընթացքում,
6) Սովորողի իրավունքների ու ազատությունների, պատվի ու արժանապատվության պաշտպանությունը առարկայի դասավանդման ընթացքում,
7) Ուսուցչի առարկայական և մասնագիտական գիտելիքների ու հմտությունների կատարելագործումը ստեղծագործական և հետազոտական աշխատանքների ընթացքում,
8) Ուսուցչի համագործակցությունը սովորողների ծնողների կամ նրանց օրինական ներկայացուցիչների հետ՝ սովորողների կրթության կազմակերպման և ընտանեկան դաստիարակության հարցերում,
9) Ուսուցչի համագործակցությունը գործընկերների հետ՝ փորձի փոխանակման և մասնագիտական գործունեության արդյունավետության բարձրացման նպատակով,
10) Ուսուցչի մասնակցությունը հաստատության մեթոդմիավորումների (առարկայական մասնախմբերի) աշխատանքներին:

Ուսուցչի կողմից ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ, ներքին իրավական ակտերով և կարգապահական կանոններով սահմանված պահանջների կատարման անհրաժեշտությունը: